

ZIPORA NAHIR

ur. 1930; Hrubieszów

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, okres powojenny
Słowa kluczowe	Lublin, wyzwolenie Lublina, okres powojenny, Komitet Żydowski, powroty Żydów do Lublina

Komitet Żydowski w Lublinie

Ja zawsze zaznaczałam, że moje wyzwolenie było razem z wyzwoleniem Lublina i początkiem Polski Ludowej, bo to było między dwudziestym drugim a dwudziestym piątym lipca. I zaczął się formować Komitet Żydowski, koło rządu polskiego. I nas przenieśli... Możliwe, że ja nie pamiętam jakiegoś etapu, bo znalazł się gdzieś ktoś z Hrubieszowa, który pamiętał mnie i zaprosił mnie do Hrubieszowa, do nich. I ja pojechałam na kilka tygodni. I ja tak płakałam tam, że mnie zwrócili. Tak że ja może nie jestem pewna ciągłości. Ale myśmy później, ponieważ przez ten czas zaczęły wpływać dzieci żydowskie, razem z innymi, bo ludzie powoli wychodzili z obozów i z kryjówek, z lasów... Jeszcze nie mówiono wtedy o ludziach ze Związku Radzieckiego. Bo tu mówimy o czterdziestym czwartym roku. To jeszcze były wojny. Ale w miarę jak się ludzie uwolnili, mówiło się, każdy pytał. Ja pamiętam to słowo, nie miałam pojęcia co to jest, mówiło się „amcha”. Mówi się po hebrajsku „amcha Israel” – twój ród izraelski, żydowski. I myśmy chodziły po ulicach i mówiło się „amcha?”. Jak ktoś był Żydem, to rozumiał. Tak się rozpoznawało Żydów.

Teraz stworzył się Komitet z ludzi mądrych i doświadczonych. I były listy i każdy się wpisywał na listy. I każdy, który przychodził, czytał te listy. To na pewno jest znane. Ja tylko opowiadam z mojego punktu widzenia, że w ten sposób ludzie się odnajdywali. Bo ludzie przychodzili i oglądali listy. Może jest ktoś z miasteczka, z rodziny, ze znajomych, który przyszedł. Bo ludzie mierzyli do Lublina, bo to był jedyny, pierwszy duży ośrodek skupienia żydowskiego.

Data i miejsce nagrania	2017-07-05, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marta Tylus
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"